

PROJEKTOWANIE I NADZÓR INSTALACJI ELEKTRYCZNYCH

L u d w i k   W i ę c h

38-200 JASŁO, ul. Mickiewicza 21a/35

PROJEKT TECHNICZNY

- branża elektryczna-

OBIEKT :   BUDYNEK ŻŁOBKA w SKOŁYSZYNIE

**ZADANIE: INSTALACJE ELEKTRYCZNE WEWNĘTRZNE
i FOTOWOLTAICZNE**

**ADRES :   SKOŁYSZYN
dz. nr 667/62, 667/6**

**INWESTOR: GMINA SKOŁYSZYN
38-241 SKOŁYSZYN**

**OPRACOWAŁ :   inż. Ludwik Więch
upr.nr GT – 8341/42/77**

.....

DATA OPRACOWANIA:

LUTY 2024r

INSTALACJE ELEKTRYCZNE WEWNĘTRZNE BUDYNKU ŻŁOBKA w SKOŁYSZYNIE

Spis zawartości:

- . 1. Strona tytułowa
2. Spis zawartości projektu
3. Uprawnienia, Izba Inż. i oświadczenie projektanta
4. Opis techniczny
5. Obliczenia techniczne
6. Rysunki:
  - Instalacje elektryczne i informatyczne parteru skala 1:100 - rys. nr **E-1**
  - Instal. odgromowa i fotowoltaiczna - rzut dachu 1:100 - rys. nr **E-2**
  - Ideowy schemat zasilania elektrycznego oraz rozd. TG - rys. nr **E-3**
  - Ideowy schemat tablicy adm. TA - rys. nr **E-4**
  - Ideowy schemat tablicy kuchni. TK - rys. nr **E-5**
  - Ideowy schemat tabl. obw. dedyk. TD - rys. nr **E-6**
  - Ideowy schemat rozdzielnic kotłowni RK - rys. nr **E-7**
  - Ideowy schemat monitoringu - rys. nr **E-8**
  - Schemat okablowania strukturalnego - rys. nr **E-9**
  - Schemat instalacji wideofonu - rys. nr **E-10**
  - Wyposażenie szafy RACK - rys. nr **E-11**
  - Schemat ideowy instalacji fotowoltaicznej - rys. nr **E-12**

OPIS TECHNICZNY

1. Podstawa opracowania:

- Zlecenie Inwestora
- Projekt architektoniczno-budowlany obiektu
- Uzgodnienia z Inwestorem
- Uzgodnienia z projektantami pozostałych branż
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dn.12.04.2002 (z późniejszymi zmianami), w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. nr 75 z 2002r)
- Rozporządzenie MSWiA z dn. 07.06.2010 ws. ochrony p-pożar. budynków
- Norma PN-EN 62305-2 2012, „Ochrona odgromowa obiektów budowlanych
- Norma PN-HD 60364-7-712:2016 Fotowoltaiczne (PV) układy zasilania
- Pozostałe aktualnie obowiązujące normy PN-EN i przepisy branży elektrycznej związane z przedmiotem opracowania
- Katalogi i informacje techniczne producentów.

2. Przedmiot i zakres opracowania.

Projekt niniejszy obejmuje wykonanie instalacji elektrycznych wewnętrznych, instalacji informatycznej, i instalacji fotowoltaicznej. w budynku żłobka gminnego w Skołyszynie

Instalacje zasilające

- *Zestaw złączowo pomiarowy ZPL z zasilaniem realizuje PGE*
proponowana lokalizacja ZPL na ścianie budynku.

Tablice rozdzielcze

- Rozdzielnica główna TG obiektu
- Tablice rozdzielcza pomocnicze TA, TK, TD, RK

Instalacje odbiorcze proj. budynku

- Instalacja oświetlenia podstawowego
- Instalacja oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego
- Instalacja gniazd wtykowych 1-faz.ogólnego przeznaczenia
- Instalacja gniazd 1-faz. obw. dedykowanych do komputerów i urz. multimedialnych
- Obwody zasilania lokalnych jednostek klimatyzacyjnych wewnętrznych
- Instalacja siłowa do central klimatyzacji i wentylacji
- Instalacja siłowa do urządzeń technologicznych kuchni
- Instalacja podgrzewania wpustów dachowych
- Instalacja sygnalizacji przyzewowej wc niepełnosprawnych
- instalacja obwodów informatycznych i szafy dystrybucyjnej
- Instalacja monitoringu

Obwody instalacji zewnętrznej

- oświetlenie terenu i ścieżki dojścia
- zasilanie kablowe pompowni wód deszczowych

Instalacje ochronne

- Instalacja ochrony od porażeń i połączeń wyrównawczych
- Instalacja ochrony przepięciowej
- Instalacja odgromowa budynku

Instalacja fotowoltaiczna

3. Podstawowe dane energetyczne rozbudowy obiektu

Zasilanie i pomiar energii elektrycznej w zestawie złącz.-pomiar lokalizowany na ścianie budynku.–wg warunków przyłączenia zakres realizowany przez PGE

- Moc zainstalowana przewidywana $P_i = \sim 55000W$
- Przewidywana moc przyłączeniowa $P_s = 24000W$
- Układ instalacji wewnętrznych "TN-S" (L1,L2,L3.N,PE)
- Ochr. od poraż. „samoczynne szybkie wyłączanie zasilanie”
- Moc generatora fotowoltaicznego 20 kW

4. Tablice rozdzielcze i linie zasilające

Wewnętrzną linię zasilającą do tabl. TG wykonać przewodem 4xLgY 25mm² w rurce RL37 p/t. (przewód o właściwościach PH90 E90) wyprowadzonym z zestawu ZPL zlokalizowanego na ścianie zew. budynku.

Rozdział energii w obiekcie odbywać się będzie z głównej rozdzielnicy TG – usytuowanej w pomieszczeniu wiatrołapu w wydzielonej wnęce zamykanej dodatkowymi drzwiczkami. Projektuje się rozdzielnicę izolacyjną o pojemności 3x24 modułów , IP40 podtynkową wyposażoną w aparaturę zabezpieczającą, i ster.-sygnalizacyjną – wg schematu ideowego. Dodatkowo tablica TG wyposażona jest w zblokowany ochronnik przepięciowy kl. T1+T2, oraz w główny rozłącznik izolacyjny 100A z wyzwalaczem wzrostowym umożliwiając ewentualne zdalne wyłączanie przyciskami p-poż.

Z rozdzielni głównej wyprowadzone będą linie zasilające do podrozdzielnic, obwody do wszystkich urządzeń siłowych i technologicznych budynku oraz obwody 1-faz. gniazd i oświetlenia przyległych pom. parteru..

Podrozdzielnice T1 i TK i RK zaprojektowano na bazie typowych rozdzielnic izolacyjnych podtynkowych 2x18 modułów wyposażając je w aparaturę zgodnie ze schematami ideowymi.

Z rozdzielnicy TP zasilane będą obw. gniazd wtyk. 1-faz ogólnych i obw. oświetleniowe parteru oraz obw. dedykowane do komputerów dla całego obiektu.

Projektowane tablice i rozdzielnie wykonać w II kl izolacji, drzwiczki tablic wyposażać w zamki na klucz, wysokość montażu –1,4 m.

W rozdzielnicach opisać adresy obwodów i umieścić schematy ideowe.

- Linie zasilające do rozdzielnic i tablic wykonać przewodami kabelkowymi YD(L)Yżo, 750V prowadzonymi w rurkach izolacyjnych w bruzdach pod tynkiem oraz w rurkach (lub w ciągach zbiorczych w korytkach) nad stropami podwieszonymi.. Projektowane linie zasilające zabezpieczyć wkładkami topikowymi z charakterystyką gG lub wyłącznikami nadprądowe char. C i B instalowanymi na tablicy TG.

Szczegółowy dobór WLZ-tów i rozdzielnic pokazano na schematach ideowych, a trasy WLZ i lokalizację tablic rozdzielczych uwidoczniono na rzutach kondygnacji.

Proj. rozwiązanie techniczne p-pożar. wyłączenia napięcia w budynku.

Na ścianie zewnętrznej proj. budynku należy zabudować wyłącznik główny WG w skrzynce czerwonej p/t serii PPOŻ z wył. 100A 3P prod. nr kat. 95PPXA100PT do którego wprowadzić kabel zasilający i wyprowadzić WLZ – 5xLY25mm² (PH)w RVkln 47 p.t. – do tablicy głównej TG

5 . Instalacja oświetlenia podstawowego i gn. wyk. 1-faz.

Do oświetlenia pomieszczeń zastosowano głównie oprawy LED-owe o module 300x1200mm i 600x600mm do stropów podwieszonych oraz plafonierzy nastropowe lub oprawy wpuszczane typu downlight - w pomieszczeniach wilgotnych tj. sanitariatach, stosować oprawy szczelne z dyfuzorami gładkimi i białymi.

Generalnie w pom. dla pobytu dzieci i biurach tylko oprawy z dyfuzorami ograniczającymi efekt ośnienia.

Parametry proponowanych opraw i ich rozmieszczenie pokazano na rysunkach rzutów kondygnacji.- Inwestor wybierze konkretnych producentów i typy opraw.

Załączanie oświetlenia odbywać się będzie odpowiednio:

- w większości pomieszczeń łącznikami świecznikowymi i 1-bieg.
- oświetlenie wejść do budynku - oprawy z czujkami ruchu z nastawą czasową
- oświetlenie nocne przekaźnikiem zmierzchowym, z możliwością załączania ręcznego
- oświetlenie holu głównego – załączanie łącznikami świecznikowymi
- oświetleni w sypialniach i salach dla dzieci opawami ściemniałnymi DALI

Natężenie oświetlenia w poszczególnych pomieszczeniach sprawdzono programem komputerowym DIALux przy założeniu wymogów normy PN-EN 12464-2012

- 500/300 lx – pom. biurowe i pobytu dzieci
- 200 lx - pom. sanitarne, socjalne, pom. gospodarcze
- 200 lx - komunikacja

przy zapewnieniu równomierności oświetlenia równej 0,7, współczynnika oddawania barw Ra powyżej 80.

- Oprawy nastrop. i dostrop. LED-owe, dyfuzor opal, IP20 i IP40-*barwa światła ciepło-biała*
- Osprzęt stosować podtynkowy IP20 oraz IP44 w pom. wilgotnych i w zbliżeniu do instalacji metalowych
- Wys. montażu: wyłącz. – 1,25 m ; gniazd wtyk. 1-faz. –w sali żłobka na wys. 1,2m (i z zabezpieczeniem przed dziećmi), sanit. np-spr. - 1,1m
- Osprzęt w obudowie izolacyjnej koloru białego
Przewody układać w rurkach pod tynk (na sufitach od puszek rozgałęźnych - w tynku)

. Instalacja oświetleniowa elewacji budynku

W zakresie tym znajduje się wyprowadzenie obwodu oświetleniowego wraz z montażem opraw oświetlenia elewacji. Rozmieszczenie opraw zgodnie z projektem architektonicznym

widoku elewacji budynku.

Obwód wykonać przewodem podtynkowym YDYp3x1,5mm² z rozdzielnicą budynkowej na której należy dobudować zabezpieczenie i przekaźnik zmierzchowy (lub programator).

Zastosować kinkiety ścienne LED 2x6W "góra-dół" w wykonaniu szczelnym IP54, kolor szary

Instalacja gniazd wtyk. 230V ogólnego przeznaczenia.

W obiekcie przewidziano obwody gniazd wtykowych 1-faz. ogólnego przeznaczenia:

- obwody gniazd ogólnych po 2 lub 3 szt. w każdym pom. dla dzieci i pom. biurowych
- obwody gniazd korytarzy , holu i pom. socjalnych
- wydzielone obwody kotłowni, kuchni i pom. gospodarczych

Stosować należy gniazda podtynkowe podwójne 10-16A, wyłącznie ze stykiem ochronnym, w pom. wilgotnych i technicznych o stopniu ochrony co najmniej IP44 lub IP54

6 . Oświetlenie awaryjne i ewakuacyjne

W niektórych pomieszczeniach głównie w ciągach komunikacyjnych część opraw wyposażono dodatkowo w inwertery /zespoły zasilania awaryjnego/, pozwalające łączyć dwie funkcje jednocześnie– oświetlenia użytkowego i awaryjnego

. W przypadku zaniku napięcia w sieci zasilającej oprawy będą świecić dzięki wbudowanym akumulatorom umożliwiając orientację w obiekcie i możliwość spokojnego opuszczenia go.

Do tych opraw oświetleniowych należy doprowadzić dodatkową żyłę fazową sprzed *wyłącznika oświetleniowego*.

Natomiast w salach dla dzieci oraz oprawy oświetl. kierunkowego przewidziano jako oprawy indywidualne z funkcją tylko oświetl. awaryjnego, które należy zasilić z najbliższej puszkii obw. oświetleniowego .

Instalacja oświetlenia ewakuacyjno awaryjnego należy wykonać wg. wymogów normy PN-EN 1838 z 2005 r.

Na korytarzach i w miejscach zmian kierunku ruchu zainstalowano oprawy ewakuacyjne z naniesionymi piktogramami wskazującymi kierunek ewakuacji.

Oprawy te wyposażone są w własne źródła zasilania, które umożliwiają świecenie po zaniku napięcia sieciowego, zasilanie ich zrealizować oddzielnym obwodem lub z najbliższej puszki obwodów oświetleniowych (z nieprzerywanej fazy).

Wszystkie znaki ewakuacyjne podświetlane i wyposażone w piktogramy)

Wymagane parametry oświetlenia awaryjnego stosowanego w miejscach pobytu osób:

- znamionowy czas pracy 1 h
- czas przyłączania na tryb awaryjny 1 sec.
- minimalne natężenie oświetl. dróg ewakuacyjnych 1 lx

Lampy oświetlenia ewakuacyjnego z piktogramami kierunkowymi instalować na ścianach na wys. min. 2m i nad drzwiami.

Oprawy podświetlające znaki ewakuacyjne pracują w stałej gotowości (TA)

Nad głównymi wyjściami (od strony zewnętrznej) instalować oprawy ewakuac.1-str. natynk

Wszystkie oprawy oświetl. awaryjnego z własnym źródłem zasilania powinny być wyposażone w wewnętrzny układ testujący.

Sposób wykonania instalacji oświetl. i gn. wtyk. ogólnego przeznaczenia

Przewody instalacji oświetleniowej i gniazd wtyk. 1-faz. układać w sposób umożliwiający ich ewentualną wymianę , a więc generalnie w rurkach p/t oraz w rurkach lub korytkach nad stropem podwieszonym. .

- Instalację oświetleniową wykonywać w większości przewodami N2XH-J(3-5)x1,5 mm²
- Instalację gn. wtykowych 1-faz. wykonać przewodem kabelkowym N2XH-J 3x2,5
- Wszystkie przewody na napięcie izolacji co najmniej 750V, rurki ochronne z materiałów samogasnących..
- W korytarzu przewody prowadzić w ciągach zbiorczych nad sufitem podwiesz. w sposób uporządkowany w rurkach lub korytkach, natomiast na ścianach w rurkach p/t.
- w pom. biurowych można przewody do gniazd układać w rurkach w posadzce łącząc je przelotowo w pogłębionych puszkach pod gniazda wtykowe
- Przewody układane w przestrzeniach zamkniętych (nad stropem gipsowym) winny mieć izolację zewnętrzną z materiału bezhalogenowego trudno zapalnego (LSZH; LSOH)
- Osprzęt stosować p/t, w pom. wilgotnych i korytarzach uszczelniony IP 43 p/t, gn. w tych pomieszczeniach z przesłoną izolacyjną; w pom. technicz. i zaplecza kuchennego osprzęt IP54 zagłębiany w tynku.

- Wysokość montażu osprzętu: łączniki –1,30 m; gn. wtyk. ogólnie na wys. 0,3 m w pom. socjalnym i sanitariatach – 1,2-1,4 m, w odl. min. 0,6m od instalacji co i wod.
- We wszystkich pomieszczeniach do których mają dostęp dzieci gniazda wtykowe powinny mieć dodatkową przesłonę styków (blokadę) lub instalować je na wys./ 1,5m

7. Obwody gniazd dedykowanych

Obejmuje wykonanie wydzielonych (dedykowanych) obwodów gniazdowych przeznaczonych do zasilania urządzeń wrażliwych jak komputery i stanowisk multimedialnych

Instalacją obw. dedykowanych zaprojektowano przewodami na napięcie izolacji 750V N2XH 3x2,5 mm², które należy zabezpieczyć na tabl. TP wyłącznikami różnicowo nadprądowymi krótkozwłocznymi typ A – 16/0,03.

Przyjęto, że na jednym obwodzie może się znajdować do 6-ciu gniazd wtykowych podwójnych z mocą obliczeniową max. 1500 W.

Stosować odrębną tablicę TD zlokalizowaną obok szafy dystrybucyjnej

Stanowiska komputerowe będą podłączone do wykonywanego w ramach okablowania strukturalnego punktów elektryczno logicznych/PEL-i/.

Przewiduje się następującą konfigurację PEL-

- gniazdo z modułami 2xRJ 45 kat.6UTP
- gniazdo zasilające elektryczne podwójne z blokadą, nieodwracające fazy, z blokadą
- gniazdo 1-faz. 16A ogólnego przeznaczenia

Zestawy gniazdowe instalować w ramach wielokrotnych podtynkowych, wysokość montażu 0,3 m nad podłogą (w biurach) oraz w kasetach szczelnych (florboxach) w salach dla dzieci.

Zestawy multimedialne złożone z gn. RJ45 i 1-faz. gniazda nieodwracające fazy instalować podtynk. na wys. 1,4m w salach pobytu dzieci.

8. Toaletowy system alarmowo-przywoławczy

System ten umożliwia przywołanie (w razie potrzeby) pomocy przez osobę niepełnosprawną korzystającą z sanitariatu i składa się z następujących elementów:

- *moduł zasilacza 230/12Vz* kontrolerem zlokalizowany w puszcze rozgałęźnej na obw. oświetl.
  - *sufitowy przełącznik ciągnowy* wyposażony w sznur pociągowy z dwoma uchwyty i sygnalizację LED, zlokalizowany w miejscu umożliwiającym użycie z poziomu muszli WC
  - *przycisk resetujący z diodą syg.*, umożliwiający lokalne skasowanie alarmu w. pom. wc.
  - *lokalny sygnalizator akust.-optycz.* instalowany po stronie zewnętrznej drzwi do toalety
- Okablowanie niskonapięciowe elementów systemu wykonać przewodem alarmowym YTDY 4 lub 6x0,5mm, który należy układać w odpowiedniej odległości od obw. napięciowych 230V

9. Instalacje siłowe i technologiczne

Instalacja siłowa obejmuje wykonanie obwodów do urządzeń technicznych wyprowadzonych bezpośrednio z tablicy głównej TG:

Do zasilania centrali klimatyzacyjnej

W tym zakresie projekt obejmuje doprowadzenie linii zasilających do:

- jednostki klimatyzacyjnej zewnętrznej VRH (na dachu) przewodem YDY 5x4mm² układanym na początkowym odcinku w kanale instalacyjnym wspólnie z innymi instalacjami. Obwód zakończyć zapasem pozostawionym w pobliżu montażu jednostki, podłączenie i uruchomienie klimatyzacji wykona autoryzowana firma wykonawcza

Do zasilania central wentylacyjnych instalowanych na dachu

W tym zakresie projekt obejmuje tylko doprowadzenie linii zasilających do:

- dwóch central wentylacyjnych przewodami o przekrojach wg schematów ideowych układanych w korytku nad stropem podwieszonym korytarza i w rurkach niepalnych nad stropem gipsowym pełnym. Obwody zakończy zapasem pozostawionym w pobliżu montażu jednostek - podłączenie i uruchomienie urządzeń zrealizuje autoryzowana firma wykonawcza

Do zasilania płyt indukcyjnych grzewczych w pom. kuchni

- Obwody siłowe do kuchenek z płytą indukcyjną. wykonać przewodem N2XH 5x4mm² i zakończy zestawem gniazda wtyk. 3-faz. 32 A z wyłącznikiem /II kl./, instalowanym n/t. na wys. 1,2 m. (lub puszką hermetyczną przyłączeniową na wys. 0,6m)

Instalacja elektryczna kotłowni

Dla potrzeb kotłowni zaprojektowano rozdzielnicę RK

Proj. tablica RN65 3x12 , II kL. IP65 wyposażona będzie w aparaty modułowe:

- wyłącznik główny z cewką wybijakową ster. p-pożar.
- lampki LED sygnalizacji obecności napięcia
- ochronnik przepięciowy kl. T1+T2.
- transformator bezpieczeństwa 230/24V
- zabezpieczenia nadprądowe i różnicowoprądowe z których wyprowadzone zostaną obwody projektowane:
  - obwody gniazd wtykowych 1-faz. potrzeb ogólnych przewodem N2XH-J 3x2,5 mm²
  - obwód oświetleniowy przewodem N2XH-J 3x1,5mm²
  - obwód gniazda wtykowego 24V przewodem YDY 2x2,5 mm²
  - obwód zasilający kocioł gazowy przewodem N2XH-J 3x2,5 mm²
  - obwód sterownika detekcji gazu ASB przewodem N2XH-J 3x2,5 mm² (opcja)
  - obwód siłowy N2XH-J 5x2,5mm² zestawu gniazda gospodarczego
  -

Przy drzwiach do kotłowni zainstalować wyłącznik p-poż. /przycisk/ w skrzynce p/t IP54 pozwalający na awaryjne zdalne odłączenie rozdzielni RK

- Jako aparat wykonawczy projektuje się rozłącznik modułowy FRX 40A z cewką wybijakową zabudowany w rozdzielni głównej RG .

- Sterowanie aparatem wykonawczym zrealizować ręcznym przyciskiem p-pożarowym podającym sygnał na cewkę wybijakową FRX-a.

Zastosować przycisk PW-P1-W01-A11-2LED7 230V/10A; IP65 (z diodami LED zieloną i czerwoną), przycisk zlokalizować przy wejściu głównym do kotłowni i widocznie opisać- "p-pożar. wyłącznik prądu kotłowni".

Instalacje elektryczną kotłowni wykonać przewodami kabelkowymi N2XH-J na napięcie 750V układanymi wariantowo: na uchwytych dystansowych; w rurkach n/t; lub listwach(korytkach)

Jako światlenie awaryjne w p. kotłowni przewidziano oprawę oświetl. ogólnego z funkcją awaryjną..

Instalacja oświetl. ewakuacyjno awaryjnego należy wykonać wg. normy PN-EN 1838 z 2005

Oświetlenie bezpieczeństwa 24V - przewidziano w RK zabudowę transformatora bezpieczeństwa 230/24V z którego wyprowadzono obwód gniazda 24V dla oprawy bezpiecz.

Ochrona przepięciowa - dla zabezpieczenia instalacji i urządzeń elektronicznych kotłowni przed skutkami przepięć zaprojektowano 2-stopniową ochronę instalując na rozd. RK ochronnik klasy T1+T2

Po wykonaniu instalacji należy przeprowadzić pomiary elektryczne obwodów i pomiary skuteczności ochrony przeciwporażeniowej oraz udokumentować odpowiednimi protokołami.

Instalacja zasilająca pracuje w układzie TN-S, instalacji odbiorczej zastosować więc układ przewodów L1, L2, L3 N, PE oraz ochronę dodatkową przed porażeniem „samoczynne szybkie wyłączanie zasilania”. W obwodach odbiorczych zastosowano wyłączniki różnicowo prądowe 0,03 A, które chronią również przed porażeniem w przypadku dotyku bezpośredniego elementów wiodących prąd.

Zacisk PE na rozdzielni kotłowni RK uziemiono przyłączając do uziomu zewnętrznego i głównej szyny wyrównawczej GSW.

W pomieszczeniu kotłowni wykonano główne połączenie wyrównawcze –szynę uziem. FeZn 25x4 mm /układaną na ścianie na wys. 0,3m/ (malowaną w zielono-żółte pasy) oraz listwy ekwipotencjalną łączącą wszystkie metalowe instalacje i urządzenia z otokiem odgromowym (o oporności $R < 30 \text{ om}$) i zaciskiem PE w rozdzielni RK.

Całość instalacji p-poraż. ma spełniać wymogi obowiązującej normy **PN-IEC 60364**.

Instalacja ogrzewania wpustów dachowych

Na obwodzie zasilającym przewidzieć skrzynkę rozdzielczą z automatyką zasil.- sterującą dwoma obwodami do podgrzewaczy wpustów dachowych. Rozdzielnicę izolac. 1x12 IP65 instalować na ścianie attykowej i zasilic niezależnym obwodem YDY3x2,5mm² w rurce n/u odpornej na UV, wyprowadzonym z tablicy TG. Z proj. rozdzielni w ten sam sposób prowadzić dwa obwody do puszek hermetycznych przyłączeniowych przewody grzewcze wpustów dachowych

Do sterowania zastosować uniwersalny termostat zewnętrzny z zintegrowanym czujnikiem temperatury i wilgoci. Zasilanie termostatu zrealizować poprzez zasilacz AC/DC 230/24V- całość zestawu w rozdzielnicy szczelnej IP67, odpornej na UV

Obw. zasilania rolet okiennych

- Do zasilania rolet okiennych w salach odpoczynku prowadzić obwód zasilająco-ster. 5-żył. oraz wydzieloną szynę zdalnego sterownia przewodem 3-żył. Stosować przewody OWY z żyłami giętkimi wyprowadzonymi z szafy TG poprzez złączkę 3-piętrową. Przed każdą roletą zainstalować w puszcze pogłębionej p/t łącznik żaluzjowy RCS4, oraz przyciski klawiszowe sterowania lokalnego i grupowego.

Na szynie sterowniczej instalować sterownik zegarowy oraz przycisk sterowania centralnego.

Do sterowania zastosowano uniwersalny termostat zewnętrzny z zintegrowanym czujnikiem temperatury i wilgoci. Zasilanie termostatu zrealizować poprzez zasilacz AC/DC 230/24V- całość zestawu w rozdzielnicy szczelnej IP67, odpornej na UV na strychu - x2obw.

Montaż przewodów instalacji przeciwoblodzeniowej oraz podłączenia instalacji grzewczych wykonywać zgodnie z instrukcjami i DTR-kami producentów

10.. Instalacji okablowania informatycznego

Projekt przewiduje wykonanie ruraru prowadzonego w posadzce pod przewody zasilające i informatyczne zestawów PEL (bloków biurowych) z wciągnięcie tych przewodów (z zapasem) na odcinku od punktu abonenckiego do szafki RACK w pom. biurowym

Każdy przebieg okablowania powinien być jednoznacznie oznaczony w sposób umożliwiający łatwą identyfikację połączenia.

Oznaczenie nanieść na zewnętrznej otulinie PCV kabli na obu końcach oraz na panelach krosowych i gniazdach abonenckich

Struktura sieci logicznej.

Ze względu na niewielkie rozmiary obiektu struktura okablowania obejmuje jedynie podsystem okablowania poziomego. Wykonane ono jest na bazie skrętki czteroparowej, nie ekranowanej U/UTP kat.6 500 MHz (średnica żył 23AWG) w izolacji zewnętrznej z materiału bezhalogenowego i trudno zapalnego typu LSZH

Każde gniazdo sieci komputerowej zostało połączone z gniazdem w panelu krosowniczej oddzielną linią (połączenie punkt-punkt).

Wszystkie zakończenia kablowe muszą być wykonane w takiej samej sekwencji w całym obiekcie - EIA 568B.

W ten sposób okablowanie poziome utworzyło topologie gwiazdy z centrum w szafie dystrybucyjnej. Długości poszczególnych odcinków kablowych przebiegów poziomych nie przekracza 50 m.

Sposób prowadzenia instalacji strukturalnej

Instalację okablowania strukturalnego prowadzić odpowiednio:

- Zejścia pionowe w niezależnych rurkach RKGL układanych pod tynkiem.
- Wyprowadzenie okablowania z istn. szafy dystrybucyjnej piętra wykonać kanałach instalacyjnych lub w rurkach p/t.
- Nad stropem podwieszonym skrętkę prowadzić zbiorczo w sposób uporządkowany w odrębnym korytku z zachowaniem wymaganych odległości od tras silnoprądowych
- Generalnie w obrębie pom. biurowych układać rurarz w posadzce i na ścianie.

Należy ewentualnie zastosować listwy i kanały kablowe z przegrodami izolacyjnymi co pozwala prowadzić wspólnie kable logiczne i elektryczne, natomiast rurki winny być z materiałów samogasnących.

Wszystkie przejścia i przepusty przez stropy i ściany konstrukcyjne muszą być wykonane z zastosowaniem uszczelnienia ogniowego- bez prześwitów

Lokalny punkt dystrybucyjny.

Lokalny punkt dystrybucyjny stanowi szafa RACK 19" 12U (600x635) wisząca instalowana w pom. biurowym w której instalowane są urządzenia aktywne i panele dystrybucyjne.

- przełącznica światłowodowa
- panele krosowe 24xRJ45, KATT, 1U
- kable krosowe RJ45-RJ45 UTP kat. 6
- listwa zasilająca 19" 8 gn. zabezpiecz. przepięć. 1U
- rejestrator cyfrowy 16 kanał. z zasilaczem PoE
- UPS 1U
- półki i panele osłonowe 19"

Dodatkowe elementy aktywne instalowane będą wg potrzeb, takie jak: switch, router itp. Doprowadzenie sygnału zrealizowane będzie światłowodem przez wybranego przez Inwestora dostawcę mediów elektronicznych.

Uwaga: Wszystkie komponenty proj. okablowania mają pochodzić od jednego producenta, wykonawca autoryzujący system musi posiadać uprawnienia do objęcia zainstalowanego systemu 20- letnia gwarancja niezawodności udzieloną przez producenta okablowania.

Szczegółowe zalecenia wykonawcze.

Przy prowadzeniu kabla UTP obowiązują następujące zalecenia montażowe:

- Kable muszą być wprowadzane i wyprowadzane z głównych tras pod kątem 90 st.
  - Kable biegnące w otwartej przestrzeni należy mocować co 1,0-1,5 m
  - Na trasach przebiegu kabli nie dopuszcza się dodatkowych połączeń . Kable UTP muszą być jednolite na całej długości toru.
  - Kabla nie należy zginać , a promień zgięcia nie może być większy niż 6xśred. kabla.
  - W korytkach i rurkach pozostawiać luz 40-50% - nie wypełniać całej przestrzeni kablem.
  - Należy zostawić min. 20 cm kabla od strony gniazdek abonenckich.
  - Kable logiczne od prądowych należy oddzielać fizyczne od siebie układając je w korytkach dzielonych przegrodą .
  - Należy oznaczać końce przewodów niepowtarzalnym numerem.
  - Kable UTP układane w korytkach należy spinać w wiązki opaską plastikową co 1m..
- Łącząc kabel UTP do gniazdka RJ45 i tabl. kros. należy przestrzegać następujących zaleceń:

- Kabel może być pozbawiony zewnętrznej izolacji na odcinku nie dłuższym niż 1,5 cm
- Dopuszczalny jest rozplot poszczególnych par na odcinku nie dłuższym niż 6 mm
- Kabel powinien być przymocowany do gniazdka za pomocą opaski plastikowej

11. Instalacja monitoringu TVU

Zgodnie z życzeniem Inwestora budynek ma być wyposażony w instalacje systemu monitoringu CCTV kamerami IP kolor. Projektuje się sześć kamer wewnętrznych kopułkowych 2 MPx i sześć kamer zewnętrznych wandaloodpornych IK10 w obudowie tubowej 4 MPx z opcją dzień/noc. Kamery rozmieszczono w obiekcie tak aby nadzorowały korytarze i hol główny natomiast kamery zewnętrzne instalowane są dokoła budynku na elewacji.

Od każdej kamery prowadzimy osobny kabel F/FTP kat.6 4x2x23AWG do rejestratora cyfrowego 16-kanalowego z dyskiem twardym 4TB z wbudowanym zasilaczem 10-port. PoE - zlokalizowanego szafce dystrybucyjnej RACK w pom. biurowym Obok rejestratora umieszczamy oraz monitor LCD 22", wszystkie te urządzenia podłączamy do instalacji 230V. Na zasilaniu obwodów kamer zainstalować wyłącznik różnicowo prądowy , oraz ograniczniki przepięć RJ45-VIDEO-IP

Dla utrzymania napięcia zastosowano zasilacz UPS 1000W umieszczony w szafce RACK, System monitoringu winien zapewniać:

- wysoką jakość zapisu
- jednoczesne zapisywanie i odczyt obrazu
- bezobsługowa praca systemu
- szybki dostęp do wcześniej zapisanych sekwencji video

Przewody do kamer układać w zależności od miejsca montażu w rurkach instalacyjnych p/t, lub w listwach kablowych wspólnych z instalacją informatyczną.

12.. Instalacja wideofonowa

Projektuje się instalacje kontroli dostępu do żłobka jako 2-stanowiskową wideofonową.

Kasetę elektroniki i zasilacz uniwersalny instalować w szafie CPD zlokalizowanej w biurze.

Panel zewnętrzny 2-przyciskowy z kamerą kolorową w obud. aluminiowej wandaloodpornej instalować przy wejściu głównym do żłobka. W biurze dyrektora i sali ogólnej dla dzieci

instalować wideomonitoring słuchawkowy z przyciskami otwierania elektrozaczepu. Do zasilania elektro zaczepu drzwi wyprowadzić z kasy obwód OMY 2x1mm² .

Całość instalacji wykonać w oparciu o rozwiązanie systemowe jednego producenta, montaż i uruchomienie instalacji domofonowej zlecać specjalistycznej firmie.

13. Instalacja odgromowa.

Wykonanie instalacji odgromowej dla tego typu obiektu jest wymagane, obliczony poziom ochrony – III + ochrona przepięciowa.

Jako zwód poziomy ułożyć siatką z drutu ALMgSi fi8mm na wspornikach podwyższonych klejonych do membrany dachowej oraz wykorzystać blachę okuć ścianek attykowych.

Uwaga: Powierzchnia dachu zasypana będzie warstwą żwirku, należy zachować dystans min.7cm przewodu odgromowego od zasypki żwirowej.

Urządzenia elektryczne znajdujące się na dachu chronić zwodami pałkowymi lub iglicami, metalowe rury spustowe łączyć u dołu z bednarką uziemienia fundamentowego

Ochrona odgromowa to środek ochrony przed bezpośrednim wyładowaniem piorunowym. Obowiązująca norma stwierdza się, że „wszystkie urządzenia dachowe z materiałów izolacyjnych lub przewodzących, które zawierają wyposażenie elektryczne lub służące przetwarzaniu informacji, powinny znajdować się w przestrzeni ochronnej układu zwodów”.

. Panele fotowoltaiczne i centrale klim.-wentylac. zgrupowane na dachu należy chronić masztami odgromowymi, które stworzą strefę ochronną przed bezpośrednim oddziaływaniem prądu piorunowego. Zastosowano iglice AL fi 12mm wys. 1,5m z podstawą betonową klejoną do pokrycia dachowego. Zachować wymagany odstęp izolacyjny zwodów od urządzeń na dachu zasilanych prądem elektrycznym

Przewody odprowadzające (drot ALMgSi fi8) układać po ścianie p/t w rurkach grubościennych RL 28, zaciski kontrolne L-P instalować na wys. 0,4 m w skrzynkach kontrolnych p/t.

Przewody odprowadzające wykonać na obwodzie budynku w rozstawie średnim co 20 m i połączyć u góry z drutem zwodu poziomego u dołu bednarką FeZn 25x4 mm z uziomem fundamentowym

. Uziom ten wykonać bednarką FeZn 30x4 mm mocowaną „na sztorc” ,co 2 m do dolnej części zbrojenia fundamentowego i dokładnie zalać betonem.

Z uziemienia fundamentowego wyprowadzić bednarkę do zacisku PE na tablicy TG i do głównej szyny wyrównawczej w kotłowni .

Wszelkie połączenia w ziemi wykonać jako spawane, natomiast na dachu – skręcane Metalowe rynny połączyć z przewodami odprowadzającymi.

Do montażu instalacji odgromowej stosować typowy osprzęt uznanych producentów

Oporność uziemienia odgromowego nie może przekroczyć wartości 10 omów. /dopuszcza się 15 omów w przypadku gruntu kamienistego o dużej rezystywności/.

Całość instalacji odgromowej wykonać zgodnie z normą PN-IEC 61024.

14. Instalacje zewnętrzne

Oświetlenie zewnętrzne

Dla oświetlenia zewnętrznego ścieżki przy budynku proponuje się zainstalować słupki ogrodowe kompletne. wys. 0,6m łączna moc oprawy 6W, barwa światła biała. Obudowa z aluminium, stopień ochrony IP54, I kl. izolacji. Oprawy osadzić w gruncie zgodnie z instrukcją montażu

Natomiast w linii ogrodzenia zastosować słupy parkowe (3 szt) dobrane przez Inwestora.

Zasilanie proj. latarni wykonać kablem YKY 3x4mm² i YKY 3x1,5mm² wyprowadzonym z tablicy głównej TG

Oświetlenie nadzorował będzie 2-kanalowy zegar astronomiczny po zegarze zainstalować. robocze przyciski z sygnalizacją umożliwiające dodatkowe ręczne załączanie oddzielne dwóch grup opraw oświetleniowych (oświetl. zewnętrzne i elewacyjne)

Opcjonalnie można zamontować dodatkowy przełącznik umożliwiający wybór rodzaju sterowania - ręczne lub automatyczne

Jednak ostateczną konfigurację grupowego załączania opraw oświetleniowych ustalić z inwestorem na etapie wykonawstwa .

Z uwagi iż zastosowane słupy i oprawy oświetl. posiadają łatwo dostępne korpusy w I kl. ochronności dla podniesienia poziomu ochrony przed porażeniem prądem wskazane jest zainstalować na zasilaniu oświetlenia wyłącznik różnicowo prądowy o prądzie 30mA.

Po wykonaniu oświetlenia skuteczność ochrony należy sprawdzić pomiarem.

Zasilanie pompy wód opadowych

Obwód zasilania do zbiornika wód deszczowych wykonać kablem YKY 3x4mm² wyprowadzonym z tablicy TG i zakończyć w sterowniku poziomu wód deszczowych.

Skrzynkę sterownika o stopniu ochrony IP65 i II kl izolacji instalować na zbiorniku i zabezpieczyć przed dostępem osób postronnych.

Zastosować skrzynkę sterowniczą profesjonalnej firmy z funkcjami co najmniej:

- pomiaru trzech poziomów wody
- sygnalizacją krańcowych poziomów wody
- sterowaniem elektrozaworu napełnienia
- ster. pompą odprowadzającą nadmiar wody

Sposób wykonania linii kablowych

Kable oświetleniowe i zasilające układać w ziemi na gł. min. 0,7 m w warstwie piasku 2x10 cm i przykryć folią koloru niebieskiego.

Skrzyżowania kabli z istn. uzbrojeniem podziemnym i nawierzchniami utwardzonymi zabezpieczać w rurach ochronny karbowanych dwuściennych fi 50mm.

Na skrzyżowaniach z nawierzchniami utwardzanymi zaleca się ułożyć rurę rezerwową.

Przy zbliżeniach proj. kabla do istn. instalacji podziemnych należy wykonać przekopy kontrolne w celu dokładnej ich lokalizacji i zachowania właściwych odległości między nimi.

Lokalizacje lamp , trasy linii kablowych i skrzyżowania z uzbrojeniem pokazana jest na planie realizacyjnym zagospodarowania terenu .

Wytyczenie trasy kabli i geodezyjną inwentaryzację powykonawczą obowiązkowo zlecić uprawnionemu geodecie.

Całość robót kablowych wykonać zgodnie z przepisami normy **N SEP-E-004**

15. Instalacja ochrony od porażeń i połączeń wyrównawczych.

Instalacja odbiorcza pracuje w układzie przewodów "TN-S" (L1,L2,L3,N,PE,) oraz obowiązuje ochrona dodatkowa przed porażeniem poprzez „samoczynne szybkie wyłączanie zasilanie”.

W obwodach gniazd wtykowych służących do zasilania narzędzi ręcznych i urządzeń kuchni zastosowano wyłączniki różnicowo prądowe 0,03A, które skutecznie chronią również przed porażeniem w przypadku bezpośredniego dotyku elementów wiodących prąd.

Obudowy tablic zaprojektowano w II kl ochronności jak i również osprzęt łączeniowy posiada izolację z tworzyw sztucznych.

Wszystkie obudowy metalowe odbiorników i urządzenia elektrycznych, które wykonane w I klasie ochronności należy przyłączyć do przewodu „PE”

Punkt PEN w rozdzielni TG należy rozdzielić na niezależne zaciski N+PE i uziemić zacisk PE przewodem LgY 16mm² do uziomu fundamentowego oraz wyprowadzać z niego przewód ochronny do rozdzielnic i urządzeń elektrycznych w budynku

W pomieszczeniu kotłowni wykonać główne połączenie wyrównawcze łączące wszystkie metalowe instalacje do szyny GSW i spiąć z uziomem zewnętrznym i zaciskiem PE na tabl. głównej.

Całość instalacji przeciwporażeniowej wykonać z aktualnie obowiązującą normą w tym zakresie.

16. Ochrona przepięciowa.

Dla zabezpieczenia instalacji odbiorczej przed skutkami przepięć zaprojektowano 2-stopniową ochronę instalując na rozdzielni RG ochronnik klasy B+C

OBLICZENIA TECHNICZNE

Moc zapotrzebowana dla bud. $P_z = 24 \text{ kW}$

2. Dobór przewodów WLZ-tu i zab. głównego budynku

Prąd obciąż. obl. z wzoru: $I_n = P/1,73 \cdot \cos \phi \cdot U_n = 24 \text{ kW} / 1,73 \cdot 0,95 \cdot 400 \text{ V} = \mathbf{I_n = 36A}$

Dobieramy zabezpieczenie przedlicznikowe główne WLZ-tu **$I_n = 40A$**

Minimalna długotrwała obciążalność prądową przewodu I_z dobieramy wg zależności:

$I_b < I_n < I_z$; $I_z > k_z \cdot I_n / 1,45$; k_2 – współcz. krotności prądu wyłącz. zabezpieczenia w określonym umownym czasie.

dla wkładki topik. 40A char. gG wynosi: $k_2 = 1,6$

$$I_z = 1,6 \cdot 40 / 1,45 = 44,2 \text{ A}$$

Dobieramy WLZ – 4xLgY25mm² ułożony w rurce p/t (sposób ułożenia A1) o dopuszczalnej obciążalności prądowej: **$I_{dd} = 73A$**

OPIS TECHNICZNY INSTALACJI FOTOWOLTAICZNEJ
o mocy generatora PV 20 kW na dachu bud. żłobka w Skołyszynie

ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA

PROJEKT WYKONAWCZY	1
PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA	2
PODSTAWA OPRACOWANIA	3
OPIS ROZWIĄZAŃ PROJEKTOWYCH	4
PANELE FOTOWOLTAICZNE	5
INWERTERY FOTOWOLTAICZNE	6
INSTALACJE ELEKTRYCZNE	7
ROZDZIELNICE OBIEKTOWE I TRASY KABLOWE	8
OCHRONA PRZECIWPORAŻENIOWA I PRZECIWZWARCIOWA INSTAL. FOTOWOLT.	9
OCHRONA PRZECIWPRZEPięCIOWA INSTALACJI FOTOWOLTAICZNEJ.	10
PRZECIWPOŻAROWE WYŁĄCZENIE PRĄDU	21
OKABLOWANIE I ZŁĄCZA PO STRONIE DC	22
OKABLOWANIE PO STRONIE AC	23
TRANSPORT MATERIAŁÓW I URZĄDZEŃ	23
UWAGI KOŃCOWE	23

1. PRZEDMIOT i ZAKRES OPRACOWANIA

Przedmiotem opracowania jest projekt wykonawczy montażu urządzeń i instalacji fotowoltaicznej na dachu budynku Żłobka w Skołyszynie

Opracowanie obejmuje:

- Montaż modułów fotowoltaicznych polikrystalicznych. 500 W na dachu budynku,
- Montaż inwertera fotowoltaicznego DC/AC,
- Montaż osprzętu w postaci rozdzielnic DC oraz AC wraz z zabezpieczeniami,
- Wykonanie nowych, wewnętrznych i zewnętrznych tras kablowych na potrzeby systemu fotowoltaicznego.
- wykonanie instalacji odgromowej i uziemiającej w zakresie ochrony paneli PV

2. PODSTAWA OPRACOWANIA

Niniejszy projekt został przygotowany w oparciu o:

- umowa z Inwestorem,
- projekt architektoniczny obiektu
- norma PN-HD 60364-7-712:2016 Fotowoltaiczne (PV) układy zasilania
- obowiązujące normy i inne przepisy dotyczące przedmiotu opracowania
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dn.12.04.2002 (z późniejszymi zmianami), w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. nr 75 z 2002r)
- Przepisy budowy urządzeń energetycznych wyd. 1987r

3. OPIS OBIEKTU

Budynek żłobka jest obiektem 1-kondygnacyjnym o dachu krytym membraną PCV o połaci dachowej prawie płaskiej (kąt 3%).

Panele PV przewiduje się instalować na systemowej konstrukcji zgrzewanej (do membrany PCV) w układzie poziomym pod kątem 15 st. do połaci dachowej

Wybór tego rodzaju mocowania wynika z braku zgody na mocowanie inwazyjne, które skutkowało by utratą gwarancji na pokrycie dachowe.

Pokrycie dachowe zasypane będzie warstwą gruboziarnistego żwirku.

Można alternatywnie zastosować konstrukcje stelaży systemowych balastowych (bezinwazyjne) wybranych producentów, uwzględniając wytrzymałość obciążeniową konstrukcji dachu

4. OPIS ROZWIĄZAŃ PROJEKTOWYCH

Celem systemu fotowoltaicznego jest pozyskanie energii elektrycznej z energii słonecznej przy użyciu technologii krzemowej z wykorzystaniem ogniw monokrystalicznych.

Projektuje się podłączenie systemu fotowoltaicznego do wewnętrznej instalacji elektrycznej budynku do tablicy TG parteru. Energia elektryczna uzyskana z paneli PV zostanie wykorzystana na potrzeby własne budynku w systemie "off grid", z podłączeniem instalacji do sieci elektroenergetycznej z możliwością przekazywania w przyszłości wyprodukowanej energii do sieci energetycznej poprzez dwukierunkowy licznik energii elektrycznej..

Łączna moc szczytowa generowana przez panele fotowoltaiczne w warunkach STC będzie wynosić **20 kWp** (Warunki STC – temperatura ogniwa 25°C, AM 1.5, promieniowanie 1000W/m2).

Poniżej zamieszczono szczegółowe zestawienie mocowo–ilościowe montowanych modułów fotowoltaicznych:

Lokalizacja modułów	Wymiar panelu [mm]	Ilość modułów	Moc 1 modułu [Wp]	Moc całkowita [kW]
Dach- południe Seg. I	2100x1150	20	500	10,0
Dach południe Seg. II	2100x1150	20	500	10

5. PANELE FOTOWOLTAICZNE

Na dachu budynku, zostaną zamontowane ramkowe moduły fotowoltaiczne o mocy 500W i wymiarach 2100 x 1150(±1 mm). Projektowane moduły wykonane w technologii szkło/backsheet, szyba o grubości poniżej 3,2mm w celu zminimalizowanych strat optycznych oraz zwiększenia uzysków energii elektrycznej. Szkło frontowe o niskiej zawartości żelaza. Obciążenia wynikające z wagi modułów fotowoltaicznych nie większe niż 14kg/m2. Moduły składają się z krzemowych, monokrystalicznych ogniw z przednią czarną metalizacją. Na całym obwodzie moduły posiadają aluminiową ramkę o minimalnej grubości 35mm.- barwa ramki czarna.

Poniższa tabela przedstawia ogólne parametry modułów fotowoltaicznych.

<u>PARAMETR</u>	<u>WARTOŚĆ</u>
Typ ogniw w module PV	Mono Perc Half-Cut w technologii Low LID
Moc modułu	Min.500 W
Sprawność ogniw modułu PV w „STC”	Min. 20 %
Prąd w punkcie mocy max, nie mniej	13,00A
Napięcie w punkcie mocy max, nie mniej	38,35 V
Prąd zwarcia, nie więcej	13,93A
Napięcie jałowe, nie więcej	45,6V
Max. napięcie systemowe	1000 V
Typ przedniego szkła	O podwyższonej transmitancji, hartowane poniżej 3,2 mm, z powłoka antyreflex.
<u>DANE MECHANICZNE</u>	

Konstrukcja panelu	szkło-backsheet ramką stop AL anodizowany czarny
Wymiary modułu	Max. 2100x1150x35 (±2) mm
Mocowanie przewodów odprowadzających prąd	Konektor z wtyczkami MC-4, 3 diody bypassowe, IP68
System ochrony	IP68
Przewody odprowadzające wygenerowany prąd	2x $\Phi 4\text{mm}^2$, biegun dodatni oraz ujemny, długość 2x1,2 m
Klasa ochrony	II-klasa izolacji
Temperatura pracy	-40 do +85°C
Waga modułu	Max. 28 kg
Odporność ogniowa/Klasa bezpiecz.	UL/typ1

Dla zapewnienia ochrony instalacji fotowoltaicznej na dachu należy wykonać połączenie wyrównawcze konstrukcji paneli.

6. INWERTERY FOTOWOLTAICZNE

Zadaniem inwertera fotowoltaicznego jest przekształcenie wygenerowanej przez panele fotowoltaiczne energii elektrycznej prądu stałego (DC) na prąd przemienny (AC), a następnie poprzez rozdzielnicę R-AC zasilenie rozdzielniczy głównej budynku TG W niniejszym opracowaniu wykorzystany został trójfazowy inwerter fotowoltaiczny 20 kW, typu "on-grid" wyposażone w 2 MPP-trackery w klasie izolacji IP65.

Inwerter posiada WiFi jak i również moduł komunikacyjny RS-485 umożliwiający transmisję danych do komputera PC przez sieć LAN.

Projektowany inwerter charakteryzuje się szerokim zakresem napięcia wejściowego, dzięki czemu istnieje możliwość konfiguracji modułów w dużym zakresie. Inwerter pozwala na pomiar sumarycznej energii wyprodukowanej dziennie i całłościowo. Inwerter ma możliwość diagnostyki poprzez system nadzorujący, oraz posiada wbudowany rozłącznik po stronie DC. W przypadku braku zasilania sieciowego przechodzi automatycznie w tryb uśpienia (ang. Stand-By) aż do momentu powrotu napięcia sieciowego.

Poniższa tabela przedstawia najważniejsze parametry inwertera trójfazowego
Opcjonalnie podano parametry inwertera hybrydowego umożliwiającego zainstalowanie w późniejszym terminie magazynu energii

Dane techniczne inwertera 20 kW	Inwerter beztransformatorowy
Dane baterii wejściowej	
Typ baterii	Litowo-jonowa
Liczba wejść baterii	2
Zakres napięcia	180V-960V
Max. moc ładowania/rozładowania	20 kW
Max. prąd ładowania/rozładowania	50A(25A/25A)
Szczytowy prąd ładowania/rozładowania	70A(35A/35A) 60ms
Pojemność baterii	25Ah-100Ah
Interfejs transmisji	CAN (RS 485)
Dane PV stringu wejściowego (Prąd stały– DC)	

Max. napięcie wejściowe	1000 V
Max. prąd wejściowy	25 A
Zakres napięcia wejściowego MPPT / znamionowe napięcie wejściowe	180V... 960 V
Liczba niezależnych wejść MPPT / pasm na wejście MPPT	2/2
Dane wyjścia AC (od strony sieci)	
Napięci znamionowe AC	3 / N / PE; 230 / 400 V 3 / N / PE; 220 / 380 V
Częstotliwość sieci AC / zakres	45 Hz, 55 Hz / 55 Hz-65 Hz
Maks. prąd wyjściowy do sieci	32 A
Współczynnik mocy cos ϕ	0,85 – 1 ind./poj.
Liczba faz zasilających / podłączonych faz	3/3 + N + PE
Max. wydajność / wydajność wg norm EU	98 % / 97, %
Pomiar izolacji DC	tak
Dane wyjścia AC (back-up)	
Nominalna/maksymalna moc wyjściowa	20kW/22kVA
Maks. prąd wyjściowy	32 A
Nominalne napięcie wyjściowe	230/400V
Czas przełączania	< 15ms
Wyposażenie i inne ogólne dane	
Wyświetlacz	Graficzny LCD
Gwarancja	Min 10 lat
Certyfikaty dopuszczenia	EC, EN 61000-3-12 – należy potwierdzić stosownym certyfikatem.
Możliwość instalacji wewnątrz i na zewnątrz budynków	TAK
Stopień ochrony	IP65
Waga	Max. 40 kg
Rozłącznik DC	Zintegrowany
Temperatura pracy	-40 °C ... +60 °C
Pobór mocy na potrzeby własne (w nocy)	max 1 W
Interfejsy:	WiFi, LAN, USB

7. INSTALACJE ELEKTRYCZNE

7.1. ROZDZIELNICE OBIEKTOWE I TRASY KABŁOWE

W celu odbioru energii z projektowanej instalacji fotowoltaicznej należy wykonać rozdzielnicę obiektową RPV.

Przewody z generatora PV (dwa stringi) wprowadzone zostaną na rozdzielnicę R-DC (instalowane przed inwerterem w pom. (wózkowni) parteru). Przewody od R-DC prowadzić w rurkach na dachu budynku a następnie pionowo do rozdzielnicy R-DC. Inwerter oraz rozdzielnicę R-AC instalować również w tym samym pomieszczeniu

Każdy panel fotowoltaiczny należy wyposażyć w kompatybilne złączki typu MC4 4-6mm², lub ich odpowiedniki o minimalnym stopniu ochrony IP67.

Do wykonania instalacji elektrycznej dla systemu fotowoltaicznego od strony DC należy zastosować przewody solarne typu PV 4mm² 0.9/1.8kV DC

Po stronie DC zastosować kompletne rozdzielnice jednoweściowe o klasie izolacji II, napięciu znamionowym 1000V, IP65.

Rozdzielnice PV DC powinny posiadać ograniczniki przepięć B-PV $I_{imp}=12,5kA$ $I_{max}=40kA/1bieg$. $U_{dc}=1000V$, zabezpieczenie przetężeniowe typu CH10x38 16A gPV i możliwość rozłączenia paneli fotowoltaicznych od inwertera za pomocą rozłącznika 1000V o prądzie znamionowym min. 16A. Zaprojektowano rozdzielnice PVDC dla każdego stringa instalacji PV.. W celu wykonania okablowania należy wykonać niezbędne trasy kablowe. Na dachu do okablowania z poszczególnych stringów wyprowadzone będzie przewodami mocowanymi opaskami zaciskowymi odpornymi na PV do konstrukcji. Poza obrysem generatora PV po połaci dachu w korytkach perforowanych deklowanych metalowych lub plastikowych odpornych na warunki atmosferyczne..Do prowadzenia okablowania wewnątrz budynku należy wykorzystać kanał elektroinstalacyjny z tworzywa, lub układać w rurkach pod tynkiem.

8. OCHRONA PRZECIWPORAŻENIOWA i PRZECIWZWARCIOWA INSTAL. FOTOWOLT.

Jako zabezpieczenie przetężeniowe obwodu inwertera należy zabudować w rozdzielnicach R-DC wyłącznik nadmiarowo prądowy o charakterystyce C. W instalacji stałoprądowej – zabudowany inwerter każdego dnia sprawdza instalację DC poprzez pomiar rezystancji izolacji kabli DC. Jest to funkcja, która w przypadku wykrycia zwarcia lub złego stanu izolacji, natychmiast wyłącza uszkodzony obwód, oraz daje informację na wyświetlaczu inwertera o wykryciu nieprawidłowości. W przypadku, gdy zmierzone wartości nie mieszczą się w dopuszczalnym przedziale – falownik sam wyłącza uszkodzone obwody.

Po stronie DC dla ochrony przed zwarciami pomiędzy modułami fotowolt. zastosowano bezpieczniki topikowe pV 20A 1000V w rozłącznikach umieszczonych w rozdzielnicach R-DC Natomiast po stronie AC po inwerterze przewidzieć wyłącznik różnicowo prądowy umieszczony w rozdzielnicy R-AC.

Uwaga: Urządzenia fotowoltaiczne od strony DC (stałoprądowej) należy uważać jako urządzenia pod napięciem , nawet jeśli układ jest rozłączony po stronie AC. Ochrona przed dotykiem bezpośrednim i pośrednim realizowana jest przez zastosowanie niskich napięć SELV i PELV, czyli napięcie obw. otwartego nie może przekraczać 120V DC. W związku z tym urządzenia generatora takie jak: panele PV i inwerter muszą posiadać II kl. izolacji

Wszystkie części przewodzące obce należy przyłączyć do instalacji głównej szyny wyrównania potencjałów. Wszystkie metalowe obudowy rozdzielnic należy połączyć z uziemieniem ochronnym.

Dobór wkładki gPV – napięcie znamionowe:

$$U_{nwb} \geq 1,2 \times U_n (\text{modułu PV}) \times \text{ilość modułów}$$

Rząd paneli 20 modułów $U_{nwb} \geq 1,2 \times U_n = 1,2 \times 38,35 \times 20 = 920V$ – na tej podstawie dobieram wkładkę na napięcie znamionowe 1000V DC

Dobór wkładki gPV- prąd znamionowy

$$2,4 \times I_{sc} \geq I_n \geq 1,4 \times I_{sc} \text{ (modułu PV)}$$

$$I_{sc} = 13,0 \text{ A dla panela 500W,}$$

$$2,4 \times 13,0 \geq I_n \geq 1,4 \times 13,0$$

$$31,2A \geq I_n \geq 18,20 - \text{na tej podstawie dobieram wkładki o wartości CH10x38 20A gPV.}$$

Należy zastosować wkładkę gPV w biegunie “+” i w biegunie “-” do zabezpieczenia każdego rzędu modułów PV.

Po stronie AC przewód neutralny winien być koloru niebieskiego, a przewód ochronny w pasy żółtozielone.

9. OCHRONA PRZECIWPRZEPięCIOWA INSTALACJI FOTOWOLTAICZNEJ.

Ochrona przeciwprzepięciowa instalowanego systemu fotowoltaicznego jest zrealizowana poprzez ochronniki przeciwprzepięciowe typu 1+2 (po jednym dla każdej żyły w stringu), instalowanych w izolacyjnej skrzynce natynkowej R-DC zlokalizowanej najbliżej wejścia przewodów DC prądu stałego do budynku (przy falowniku). Po stronie napięcia zmiennego AC w rozdzielniczy zbiorczej R-AC projektuje się ochronniki typ 2. Zabezpieczenie przed przeciążeniem po stronie napięcia DC zostało zrealizowane w oparciu o normę PN-HD 60364-7-712.

10. INSTALACJA ODGROMOWA PANELI FOTOWOLTAICZNYCH.

Budynek wyposażony będzie w instalację odgromową w postaci zwodów poziomych układanych na membranie dachowej, więc można zachować odstępy izolacyjne (min. 0,5m) do paneli PV. Natomiast między konstrukcjami paneli wykonujemy połączenie wyrównawcze i linką Cu16mm² łączymy z główną szyną wyrównawczą budynku.

Nad generatorami PV należy utworzyć strefę konta ochronnego iglicami aluminiowymi wys. ~1,5m na podstawach betonowych klejonych do pokrycia dachowego i uziemionymi do przewodów odprowadzających.

11. PRZECIWPOŻAROWE WYŁĄCZENIE PRĄDU

Zgodnie z „Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie” – wyłącznik przeciw-pożarowy ma odcinać dopływ energii elektrycznej do wszystkich odbiorników z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru. W celu zapewnienia odłączenia instalacji fotowoltaicznej od instalacji, zabudowane falownik ma funkcję automatycznego wyłączenia w przypadku braku napięcia w rozdzielni głównej. Zgodnie z normami jest to zabezpieczenie podwójne. Automatycznie i niezależnie od czynników zewnętrznych, falownik przechodzi w stan

uśpienia (wyłączają się) aż do momentu powrotu napięcia sieciowego. W wyniku zadziałania systemu P.POŻ rozdzielnica RPV zostanie odłączona od napięcia zasilającego.

Uwaga: Projekt wykonawczy fotowoltaiki ma być uzgodniony z rzeczoznawcą d/s zabezpieczeń pożarowych z którego wyniknie konieczność montażu przeciwpożarowego wyłącznika bezpieczeństwa odcinającego automatycznie napięcie DC z paneli PV po awaryjnym wyłączeniu napięcia z sieci publicznej.

Przewidziano wyłączniki PEFS o parametrach technicznych dostosowanych do parametrów generatora PV i stopniu ochrony IP66 , II kl. instalować na dachu przy ścianie attykowej co pozwoli na ograniczenie strefy niebezpiecznego napięcia DC (na czas akcji gaśniczej) tylko do połaci dachowej.

Dopuszcza się instalowanie rozłączników w pom. technicznym strychu pod warunkiem aby odcinek obw. DC między przepustem przez dach rozłącznikiem nie przekraczał dł. 1 m.

Obwód sterowniczy do wyłączników p-poż. DC wyprowadzić od falowników , które w wyniku awaryjnego, p-pożarowego odłączenia napięcia sieciowego w obiekcie przesyłają sygnał do wył. DC do odcięcia napięcia stałego.

Obwód ten wykonać kablem o odporności ogniowej E30 zgodnie z normą DIN 4102-12, układanym w kanale instalacyjnym.

12. OKABLOWANIE I ZŁACZA PO STRONIE DC

Połączenie paneli od strony DC zostanie wykonane przy wykorzystaniu przewodów solarnych charakteryzujących się następującymi parametrami:

- napięcie znamionowe: 0,6/1kV,
- pojedyncza wiązka,
- podwójna izolacja rozdzielona metalową przekładką.
- żyły: wg PN/EN-60228, miedziane wielodrutowe klasy 5,
- izolacja: polwinitowa na 100 °C
- powłoka: polwinitowa odporna na UV, oleje i inne czynniki chemiczne
- izolacja przewodu samogasnąca i bezhalogenowa
- temperatura wg PN-93/E-90400:
  - na powierzchni przewodu: max. 100°C

Każdy moduł należy wyposażać w złączki o stopniu ochrony co najmniej IP65. Parametry techniczne złącz oprzewodowania systemu fotowoltaicznego:

• Maksymalny prąd systemu fotowoltaicznego:	30 A
• Maksymalne napięcie systemu fotowoltaicznego:	1 000 V
• Termiczne warunki pracy:	między -40°C – +90°C
• Stopień ochrony:	IP65

Złącza kablowe powinny zapewnić możliwość rozłączania serwisowego paneli fotowoltaicznych.

13. Nawiązania instalacji PV do głównych rozdzielnic budynku

Rozdzielnica główna TG budynku znajdują się w korytarzu wejściowym na zaplecze parteru.

Na potrzeby instalacji PV w rozdzielnicy TG projektuje się zainstalować wyłącznik nadprądowy 4 polowy typu C 32A. W celu zasilenia urządzeń fotowoltaicznych zaprojektowano WLZ zalicznikowy układany pod tynkiem przewodem typu YDY 5x6mm² w rurce RVkl 28..

Układ będzie pełnił funkcję regulacyjną i zabezpieczającą instalację przed generacją energii z instalacji fotowoltaicznej do sieci dystrybucyjnej Dostawcy.

W tym celu zaprojektowano dedykowany, współpracujący z inwerterem dwukierunkowy inteligentny licznik energii elektrycznej 3-faz. 63A do zastosowań PV

Całość wyposażać zgodnie z schematem ideowym.

14. OKABLOWANIE PO STRONIE AC

Za inwerterem fotowoltaicznym zostanie poprowadzony przewód miedziany, o parametrach odpowiednio dobranych do mocy zainstalowanych w instalacji fotowoltaicznej. Przekroje zastosowanych przewodów należy dobrać do warunków obciążenia długotrwałego, oraz spadków napięć zgodnie z normą PN-IEC 60364-5-523. Z falownika projektuje się linie zasilające przewodem YDY 5x6mm² układanym w rurkach p/t lub listwach instalacyjnych. Linie zasilającą wprowadzić na zabezpieczenia nadprądowe S313C32A w polu rozdzielnicy głównej

15. TRANSPORT MATERIAŁÓW I URZĄDZEŃ

Moduły fotowoltaiczne transportowane będą w pozycji pionowej i odpowiednio zabezpieczone, aby nie spowodować ich uszkodzeń (widocznych uszkodzeń mechanicznych oraz uszkodzeń nie widocznych gołym okiem, tzw. hotspoty).

16. UWAGI KOŃCOWE

Wszelkie prace wykonać zgodnie z obowiązującymi aktualnie normami i przepisami. Należy zwrócić szczególną uwagę na bezpieczeństwo przy wykonywaniu wszelkich prac. Prace wykonywać należy pod nadzorem osoby uprawnionej. Po wykonaniu prac montażowych, przed uruchomieniem urządzeń należy wykonać wymagane przepisami niezbędne pomiary i badania.

Po wykonaniu prac montażowych, przed uruchomieniem urządzeń należy wykonać pomiary:

- stanu izolacji kabli zasilających,
- rezystancji uziemienia,
- inne wymagane przepisami badania i pomiary.

Z przeprowadzonych badań i pomiarów należy sporządzić odpowiednie protokoły stanowiące podstawę do uruchomienia i oddania do eksploatacji projektowanej instalacji

Obiekt oznakować tabl. informacyjną o tym, że posiada na dachu instalacje PV, oraz przy wejściu głównym do obiektu powinien znajdować się ogólny plan instalacji PV dla straży pożarnej stanowiący część instrukcji bezpieczeństwa pożarowego dla bud. żłobka

